

Arbeidshygiënisch advies sectorplan Corona

Kinderopvang

Beschikba(a)r(e) document(en):

Lange termijnstrategie Kinderopvang en Corona –
Sectorplan COVID-19 voor de kinderopvang (juni 2022)

12 augustus 2022

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Advies	4
3.	Inhoud sectorplan	5
	Bijlage 1 Verantwoording	7

Contactpersoon:

Theo-Jan Heesen, theo-jan.heesen@degoedepraktijk.nl

Colofon

De reflectie op het sectorplan Corona is opgesteld door een team van specialisten in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het team bestaat uit:

Ing. Edwin Hagelen, arbeidshygiënist UMC Utrecht

Ir. Hans Bouius, arbeidshygiënist Cyclus Arbo Projecten

Dr. Jaap Maas, bedrijfsarts PreventPartner

Drs. Peter van Balen, arbeidshygiënist PreventPartner

Ir. Tamara Onos, arbeidshygiënist Arbo Advies Onos

Ir. Theo-Jan Heesen, arbeidshygiënist De Goede Praktijk BV

De coördinatie is in handen van De Goede Praktijk BV.

De Goede Praktijk BV

Fruinplantsoen 2

3571 PN Utrecht

www.degoedepraktijk.nl

info@degoedepraktijk.nl

1. Inleiding

Dit advies is opgesteld in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De achtergrond van de vraagstelling is de lange [termijnstrategie](#) aanpak COVID 19 van de Rijksoverheid. Die strategie ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

- > Een open samenleving is het uitgangspunt van de lange termijn aanpak. Iedereen kan hieraan bijdragen: overheid, sectoren en burgers. Het coronabeleid heeft twee nevensgeschikte doelen:
  - Sociaal-maatschappelijke en economische continuïteit/vitaliteit;
  - Toegankelijkheid van de gehele zorgketen voor iedereen.
- > In de lange termijn aanpak COVID-19 is uiteengezet welke voorbereidingen de overheid treft en de manier waarop de overheid samen met het bedrijfsleven en de samenleving de verspreiding van het coronavirus wil remmen door het treffen van preventieve en – indien noodzakelijk – interventie maatregelen.
- > Daartoe zijn sectoren – waar veel mensen bij elkaar komen en die de afgelopen jaren vaak met beperkingen te maken hebben gehad – gevraagd om na te denken over werkbare en niet-werkbare maatregelen in de eigen sector.
- > Als format voor het sectorplan is een maatregelenladder ontwikkeld
- > De voorstellen vanuit de sectoren staan gepubliceerd op [website](#) VNO-NCW (sinds 18 juli).
- > De sectorplannen staan, mits voldoende solide, aan de basis van te nemen maatregelen bij een opleving van het virus.

In de periode tot medio september worden de sectorplannen nader uitgewerkt en op elkaar afgestemd. De overheid vraagt verschillende experts om vanuit hun expertise (juridisch, infectiepreventie, gedragsmatig e.d.) mee te kijken naar de plannen. Deze feedback helpt de plannen aan te scherpen.

Verantwoording

De doelstelling van dit advies is om te reflecteren op het sectorplan en zo een bijdrage te leveren aan het verbeteren daarvan. Het vertrekpunt voor het advies zijn de biologisch-arbeidshygiënische strategie en de publieke gezondheidzorg adviezen vanuit het RIVM. Dit betreft een panel van verschillende beheersmaatregelen, bestaande uit o.a. arbeidshygiënische preventieve, publieke en bedrijfsgeneeskundige beheersmaatregelen. In dit advies is alleen gekeken naar de arbeidshygiënische preventieve maatregelen. Zaken zoals medische interventies (vaccinatie en coronatesten) en bedrijfsgeneeskundige zorg voor specifieke groepen kwetsbaren, vallen buiten het bestek van het toetsingskader. Ook hebben we geen rekening gehouden met de technische en bedrijfseconomische haalbaarheid. In bijlage 1 is het kader van de reflectie verder uitgewerkt.

Het advies is in een kort tijdbestek tot stand gekomen op basis van een bureaubeoordeling door een team van specialisten. Voor contact met de sectororganisatie om toelichting te krijgen op de plannen ontbrak de tijd. Het kan zijn dat het team de uitwerking van de plannen anders interpreteert dan de sector voor ogen heeft. Als in een later stadium behoefte is aan afstemming en toelichting op het advies dan is dat mogelijk.

2. Advies

Verhouding tussen de maatregelen

- De sector heeft de maatregelenladder gebruikt als basis voor het sectorplan. Dit helpt de sector om maatregelen te bepalen afhankelijk van het door de overheid bepaalde COVID-scenario.
- De sector maakt onderscheid tussen de inzet van maatregelen en de covid-scenario's.

Effectiviteit van de maatregelen

- Geen opmerkingen.

Advies ten aanzien van de maatregelen

- Er is aandacht voor kwetsbare professionals en kinderen. Advies is om voorbeelden te geven met praktische invulling van aanvullende maatregelen.
- Thuiswerken voor niet-kindgebonden functies en handelingen kan een toevoeging zijn aan de maatregelenladder. Dit wordt hier impliciet alleen in het noodscenario benoemd.
- Ventilatie worden ingevuld volgens bestaande richtlijnen. Een praktisch advies kan zijn om CO2-meters te plaatsen en gebruik een signaleringswaarde van 1.200 ppm. Zie ook www.ventilerenzogedaan.nl.

Advies ten aanzien van implementatie

- Wijs een corona-verantwoordelijke per organisatie aan. Dit draagt bij aan de implementatie van de maatregelen binnen de kinderopvangorganisatie.
- In het sectorplan is **niet** opgenomen dat in de bestrijding van de Corona-epidemie preventieve maatregelen voor de algemene volksgezondheid hand in hand gaan met bedrijfsgezondheidszorg. Goede preventiemaatregelen voor werknemers dragen bij aan continuïteit en inperking van de pandemie voor de bedrijfsvoering. Concreet zijn er twee adviezen die we willen meegeven:
  - Een Corona-module in de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) helpt om verbeterpunten te identificeren.
  - Consulteer de arbodienst of de bedrijfsarts over de bescherming van (kwetsbare) medewerkers.

3. Inhoud sectorplan

Aspect	A ¹	Toegekend aan maatregelenladder ²				Toelichting
		B	P	I	N	
0. Informatievoorziening naar stakeholders						Protocollen zijn tot stand gekomen met de belangenvereniging van ouders en sociale partners Relatie met BSO en scholen
1a Thuisblijven bij klachten (klanten/medewerkers/kinderen)						Beslisboom BOink
1b Inzetten gezondheidschecks	+	(+) +	+	+	+	Zelftesten (van facultatief naar preventief) Voorrang bij testen GGD-teststraat
2a Thuiswerken					+	Alleen medewerkers voor het primaire proces in de locatie
2b Afstand houden niet-kwetsbaren	+		+	+	+	Geen handen schudden, gedragsregels
				+	+	1,5 meter naleven
				+	+	Looproutes
2c Afstand houden kwetsbare mensen	+	+	+	+	+	Kwetsbare personen (professionals of kinderen) voor besmettingsrisico is "extra aandacht voor".
2c Beperken groepsgrootte			+			Een ouder brengen en halen
2d Schermen						
3. Gebruik adembescherming				+	+	Ouders
4. Hanteren hygiënemaatregelen	+	+	+	+	+	Hygiënerichtlijn van kinderdagverblijven (RIVM)
5. Ventilatie	+	+	+	+	+	Conform bestaande richtlijnen
Overige						<ul style="list-style-type: none"> • Belang van voorspelbaarheid van het (overheids-)beleid wordt benadrukt. • Belang van gelijke regels voor iedereen die werkt met kinderen van 0-12 jaar. • Verschil tussen gastouder- en centrumopvang. • Aandacht voor ouders en kinderen met 'Corona angst' • Aandacht voor vaccinatie. • Bubbels en cohorten van kinderen (zwaarste scenario).

¹ A=Aanwezig in sectorplan

² B= basismaatregelen, P= preventiemaatregelen, I=interventiemaatregelen, N= Noodremmaatregelen

Aspect	A ¹	Toegekend aan maatregelenladder ²				Toelichting
		B	P	I	N	
						<ul style="list-style-type: none"> • Uitval personeel en mogelijke sluiting van groepen wordt benoemd. • Verwijzing naar Hygiënerichtlijn kinderopvang RIVM (hierin wordt water en zeep benoemd)

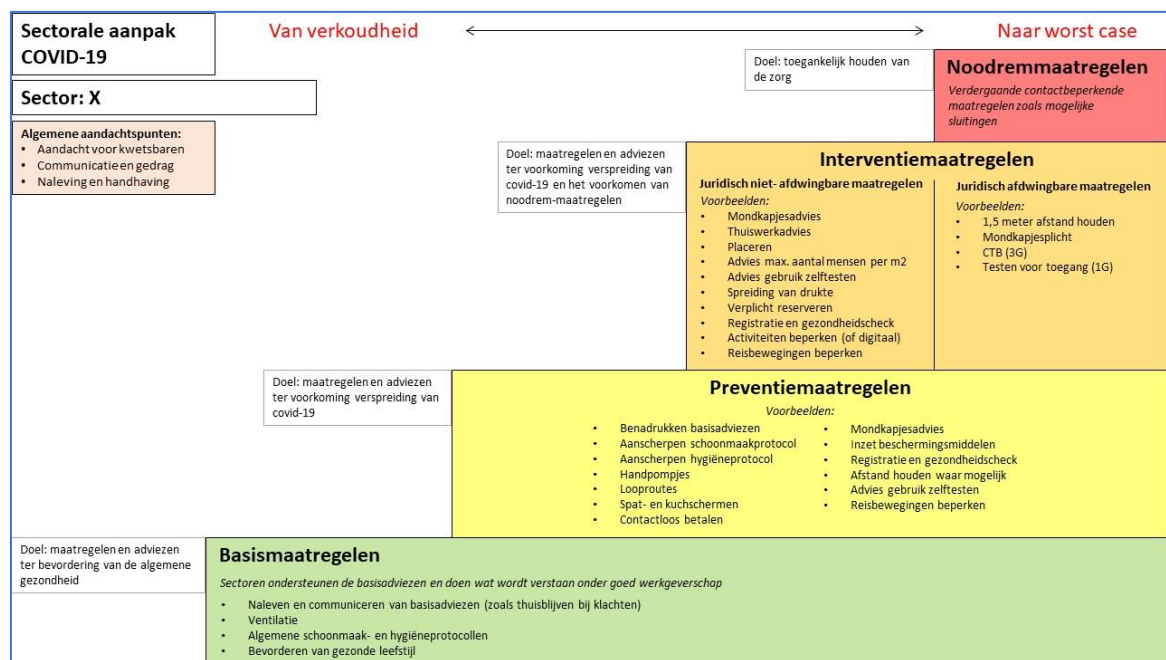
Bijlage 1 Verantwoording

De volgende documenten zijn als kader gebruikt voor de advisering:

1. Maatregelenladder Rijksoverheid versie 01082022
2. Toetsingskader Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne
3. Biologische arbeidshygiënische strategie.

In de advisering zijn de technische en bedrijfseconomische haalbaarheid niet meegewogen. Door de noodzakelijke korte doorlooptijd die nodig was om dit advies tot stand te brengen is toelichting door sector over het plan niet mogelijk geweest.

1. Maatregelenladder Rijksoverheid

2.Toetsingskader Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne

Versie juli 2022

Hieronder is een afloopschema opgenomen. Daarin zijn de maatregelen gerangschikt naar effectiviteit. Het afloopschema ziet er als uit:

1a. Thuisblijven bij klachten:

Isolatie van besmette personen is de effectiefste maatregel om besmettingen terug te dringen. Dus test jezelf (of bij GGD) en blijf bij twijfel thuis. Dit is een essentieel onderdeel.

1b. Inzetten van gezondheidschecks:

Pas eventuele toegangsheidschecks toe, mede afhankelijk van het landelijke beleid (testen voor toegang etc.)

2a Thuiswerken

2b Afstand houden (1,5 meter)

Dit bereik je o.a. door looproutes te creëren, toegang dosering toe te passen en zitgelegenheden op 1,5m afstand te plaatsen.

2c. Maximeren groepsgrootte bijeenkomsten.

2d Gebruik van schermen als afstand houden niet mogelijk is.

Door schermen te plaatsen creëer je een barrière tussen personen (medewerker en klant). Bedenk wel dat een scherm nooit 100% afschermt. Via de randen kan altijd blootstelling plaatsvinden.

3. Gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen als afstand niet mogelijk is.

Spreek af welke ademhalingsbeschermingsmiddelen minimaal gedragen moeten worden (minimaal chirurgisch masker) in welke situatie. Zie ook:

- [visiedocument-nvva-contactgroep-covid-19ademhalingsbescherming-bij-covid-19_1.pdf](#)

4. Hanteren van hygiënemaatregelen

Hanteer de basis-hygiënische maatregelen als niezen/hoesten in de elleboog, geen handen schudden, geen knuffels geven, regelmatig de handen wassen. Het regelmatig schoonmaken van handcontactpunten zoals deurklinken kan helpen als draagt deze overdrachtswijze minimaal bij aan de overdracht.

Aandachtspunt bij handen wassen is de huidbelasting.

Zie [visiedocument-nvva-contactgroep-covid-19huidbelasting-bij-covid-19_1.pdf](#)

Het gebruik van reinigingsmiddelen met ethanol wordt afgeraden en is meestal ook niet nodig. Ethanol is een kankerverwekkende stof. Het gebruik van deze reinigingsmiddelen betekent dat aanvullende registratieplicht³ kankerverwekkende stoffen van toepassing is. Er zijn andere alcoholen (Iso-propanol) die een vergelijkbare werking hebben maar minder schadelijk zijn. Buiten de medische sector volstaat wassen met water en zeep.

5. Hanteren van ventilatiemaatregelen; zorg voor frisse lucht

Ventilatie van ruimtes dient minimaal te voldoen aan het Bouwbesluit.

Zie [visiedocument-nvva-contactgroep-covid-19-ventilatie-bij-covid-19.pdf](#)

Maatregelen en scenario

Hieronder zijn de maatregelen uitgezet tegen de vier scenario's zoals de overheid die heeft gedefinieerd. Daarbij kan het verplichtende karakter en de intensiteit van de maatregelen toenemen naarmate er meer sprake is van een ernstiger scenario.

Maatregelen	Scenario			
	Basis	Preventie	Interventie	Nood
1a Thuisblijven bij klachten (klanten/medewerkers)		+	+	+
1b Inzetten gezondheidschecks			+/-	+
2a Thuiswerken			+/-	+
2b Afstand houden niet-kwetsbaren			+/-	+
2b Afstand houden kwetsbare mensen	+	+	+	+
2c Beperken groepsgrootte			+/-	+
2d Schermen			+/-	+
3. Gebruik adembescherming			+/-	+
4 Hanteren hygiënemaatregelen		+	+	+
5. Ventilatie	+	+	+	+

³ Arboret

Naarmate sprake is van een meer brongericht beleid waardoor mogelijk besmette personen worden geweerd (door bijvoorbeeld gebruik te maken van Corona Toegangsbewijs, deurbeleid met gezondheidscheck, vaccineren) kan aan in de uitvoering en op de werkvloer het maatregelenregime soepeler zijn.

Overige opmerkingen

- Besteedt aandacht voor [risicogroepen](#) bij zowel medewerkers als bezoekers en klanten.
- In de bestrijding van de Corona-epidemie gaan preventieve maatregelen voor de algemene volksgezondheid hand in hand met bedrijfsgezondheidszorg. Goede preventiemaatregelen voor werknemers dragen bij aan continuïteit van de bedrijfsvoering en indammen van de epidemie.

3. Biologisch arbeidshygiënische strategie

<https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/maatregelen>